

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการให้คำปรึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการให้คำปรึกษาในหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ที่เน้นการศึกษาค้นคว้า ทดลองปฏิบัติจริง และการถอดบทเรียน เพื่อหารูปแบบกิจกรรมการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับนักศึกษาหอพักของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเจาะจงเลือกนักศึกษาหอพักระดับปริญญาตรี ของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หอพักชาย จำนวน 6 คน และหอพักหญิง จำนวน 5 คน ด้วยการกำหนด คุณสมบัติของเพื่อนที่ปรึกษา และรับสมัครเพื่อนที่ปรึกษาในหอพัก ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือก โดยพิจารณาคุณสมบัติของเพื่อนที่ปรึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประสานงานไปยังสำนักงานหอพักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ปกครองหอพัก กรรมการหอพัก แม่บ้านหอพัก เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยมี วิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาหอพักระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กลุ่มตัวอย่าง ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกนักศึกษาหอพักระดับปริญญาตรี ของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการเจาะจงเลือก นักศึกษาในหอพักชาย จำนวน 6 คน และนักศึกษา ในหอพักหญิง จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะของเพื่อนที่ปรึกษาก่อนและหลังการทำ กิจกรรม

แบบวัดแววคุณลักษณะของเพื่อนที่ปรึกษาผู้วิจัยได้นำมาจากแบบวัดแววเพื่อนที่ปรึกษา ของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2550 จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่มีความหมายในเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 2, 4, 5, 7, 9, 13, 14 และข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ ได้แก่ข้อ 3, 6, 8, 10, 11, 12, 15 เพื่อวัดคุณลักษณะของเพื่อนที่ปรึกษา ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบวัดประเมินค่า 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การให้คะแนน	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริง	3	0
ค่อนข้างจริง	2	1
ค่อนข้างไม่จริง	1	2
ไม่จริง	0	3

การแปลผล รวมคะแนนที่ได้โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาจากคะแนนดังนี้

คะแนนระหว่าง 31-45	หมายถึง เป็นผู้มีคุณลักษณะเหมาะสมในการเป็นเพื่อนที่ปรึกษา อย่างยิ่ง
คะแนนระหว่าง 16-30	หมายถึง เป็นผู้ที่ดีหลายประการ เหมาะสมในการเป็นเพื่อนที่ ปรึกษาแต่ยังมีคุณลักษณะอีกบางประการที่ควรพัฒนา
คะแนนระหว่าง 0-15	หมายถึง ควรพัฒนาคุณลักษณะส่วนตัวบางประการ เพื่อให้มี คุณลักษณะของเพื่อนที่ปรึกษา

ส่วนที่ 2 ได้แก่ แบบบันทึกประสบการณ์การทำงาน แบบบันทึกใบงานของแต่ละกิจกรรม แบบประเมินของแต่ละกิจกรรม แบบบันทึกการให้คำปรึกษา และ แบบวิเคราะห์ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทำเอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีภาระกิจที่แจ้งสิทธิในการยินยอมหรือปฏิเสธการเข้าร่วม กลุ่มตัวอย่างสามารถสอบถามรายละเอียดการทำกิจกรรม หากไม่พร้อมสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรมได้ ข้อมูลทุกอย่างเก็บเป็นความลับ และไม่เปิดเผยชื่อและนามสกุลจริง

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรูปแบบกิจกรรมการให้คำปรึกษาที่จะใช้เป็นกรอบในการศึกษา ประสานไปยังสำนักงานหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อขอข้อมูลและสอบถามปัญหาที่ค้นพบในหอพักนักศึกษา วิธีการแก้ไข พร้อมขออนุญาตทำกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาหอพัก โดยจัดระดมความคิดเห็นระหว่างกรรมการหอพัก กับ ผู้วิจัย เพื่อให้ได้วิธีการจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักศึกษาหอพัก

1.2 กำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นของเพื่อนที่ปรึกษา

1.3 ทำการเจาะจงเลือกนักศึกษาหอพักระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักศึกษาในหอพักชาย จำนวน 6 คน และหอพักหญิง จำนวน 5 คน ด้วยการรับสมัครเพื่อนที่ปรึกษาในหอพัก โดยประสานงานไปยังผู้ปกครองหอพัก แม่บ้านหอพัก และกรรมการหอพักที่ทำกรวิจัย

1.4 ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของเพื่อนที่ปรึกษา โดยใช้แบบวัดคุณลักษณะของเพื่อนที่ปรึกษา เพื่อวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเพื่อนที่ปรึกษาในหอพัก

1.5 ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อนที่ปรึกษาในหอพัก

2. ขั้นตอนการจัดอบรม

2.1 ผู้วิจัยได้ขอความยินยอมจากเพื่อนที่ปรึกษาพร้อมลงนาม เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

2.2 การอบรม 10 ครั้ง ผู้วิจัยใช้กิจกรรมจากคู่มือการจัดการอบรมยุวชนแนะแนว สำหรับวิทยากรของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2550 และกิจกรรมที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของกรรมการหอพัก และเพื่อนที่ปรึกษา

2.3 จัดอบรมจำนวน 10 ครั้ง ในวันจันทร์ – วันศุกร์ ตั้งแต่ 7 – 18 ธันวาคม 2552

ในวันจันทร์ – วันศุกร์ ธันวาคม 2552 เวลา 18.00 – 20.00 น. การอบรมเพื่อนที่ปรึกษาดังตาราง 1

ตาราง 1 การอบรมเพื่อนที่ปรึกษา 10 ครั้ง

ครั้งที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	พัฒนาทักษะด้าน	ประเมินผล
1	เล่าสู่กันฟัง	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคย ในเพื่อนที่ปรึกษา 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์การทำ กิจกรรมของเพื่อนที่ ปรึกษา	การเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น	1. สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรม 2. ผลงานจากใบงาน
2	รู้ทัน ธรรมชาติของ ปัญหา	1. บอกปัญหาของตนเอง ได้ 2. จัดเรียงลำดับปัญหาที่ ต้องแก้ไขตามลำดับ ก่อนหลังได้ 3. วิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาได้ 4. สามารถหาแนวทางใน การช่วยเหลือขั้นต้นได้	การเข้าใจพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาของ นักศึกษาหอพัก	1. สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรม 2. ผลงานจากใบงาน
3	รู้ทันภัยของ วัยรุ่น	1. ตระหนักถึงภัยที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน 2. รู้จักแนวทางการสร้าง ภูมิคุ้มกันในการเผชิญ ปัญหา	การรู้เท่าทันภัยของ วัยรุ่น จะเป็นแนว ทางการสร้าง ภูมิคุ้มกันในการ ป้องกันภัยของวัยรุ่น	1. สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรม 2. การแสดงความ คิดเห็น
4	ถูกใจใช่เลย	1. บอกความหมาย และ ความสำคัญของเพื่อนได้	การเข้าใจความหมาย และความสำคัญของ เพื่อนในวัยรุ่น	1. สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรม 2. การแสดงความ คิดเห็น

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	พัฒนาทักษะด้าน	ประเมินผล
5	คุณเป็นเพื่อน ประเภทใด	1.ประเภทของเพื่อนใน รูปแบบต่างๆ 2. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ มีต่อการตัดสินใจ แก้ไข ปัญหา 3.คุณลักษณะเพื่อนใน บทบาทกลยามิตร	การเข้าใจประเภท ของเพื่อน และ อิทธิพลของกลุ่ม เพื่อน	1. ประเมินผลจากการ ทำแบบประเมิน 2. การแสดงความ คิดเห็น
6	รู้จักตนเอง เข้าใจผู้อื่น สื่อสารด้วย ทักษะ	1. เข้าใจและยอมรับความ แตกต่างระหว่างบุคคล 2. มีทักษะการสื่อสารกับ ผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ	การเข้าใจตนเอง การ เข้าใจผู้อื่นและมี ทักษะในการสื่อสาร กับผู้อื่น	1.สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรม
7	เสริมหลักการ และเพิ่ม ความรู้ เกี่ยวกับการ ให้คำปรึกษา เพื่อน	1.สร้างความตระหนักใน ความสำคัญของการให้ คำปรึกษาเพื่อน	การเข้าใจหลักการ และความรู้เกี่ยวกับ การให้คำปรึกษา	1.การซักถาม การร่วม อภิปราย และการ นำเสนอองค์ความรู้
8	เข้าใจทักษะการ ให้คำปรึกษา สำหรับเพื่อน	1.ปฏิบัติการใช้ทักษะการ ให้คำปรึกษาเพื่อนได้ เหมาะสมกับกรณีตัวอย่าง	การเข้าใจทักษะการ ให้คำปรึกษาเพื่อน	1.การให้ความร่วมมือ ในการฝึกปฏิบัติ 2.ผลจากใบงาน 3.การตอบคำถาม หมายเหตุ : การฝึก ปฏิบัติการให้ คำปรึกษาเพื่อนจะช่วย ให้เพื่อนที่ปรึกษา สามารถนำทักษะไป ใช้ได้เหมาะสม

ตาราง 1 (ต่อ)

ครั้งที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	พัฒนาทักษะด้าน	ประเมินผล
9	ทวนซ้ำ ขั้นตอนการ ให้คำปรึกษา เพื่อนและการ บันทึกผลการ ให้คำปรึกษา	1.ขั้นตอนการให้คำปรึกษา 2. การสรุปผลและรายงาน ผล การให้คำปรึกษา	การเข้าใจขั้นตอนการ ให้คำปรึกษา และการ บันทึกผลการให้ คำปรึกษา	1.การซักถาม การร่วม อภิปราย และการ นำเสนอองค์ความรู้ 2.ผลงานจากใบงาน 3.ผลการการบันทึก การให้คำปรึกษาเพื่อน
10	สร้างสำนึ ใจ	1.ความสำคัญ ความจำเป็น และคุณค่าของการส่งต่อ 2.ทักษะการส่งต่อ	การเข้าใจรูปแบบ และเทคนิคการส่งต่อ	1.การซักถาม การร่วม อภิปราย และการ นำเสนอองค์ความรู้ 2.สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน กิจกรรม

3. ขั้นตอนทดลองฝึกการให้คำปรึกษา

3.1 ประสานงานไปยังผู้ปกครองหอพัก กรรมการหอพัก และแม่บ้านหอพัก เพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาในหอพักทราบถึงบริการการให้การปรึกษาในหอพักเพื่อขอความอนุเคราะห์ในส่วนของหอพักได้จัดห้องไว้สำหรับการให้บริการให้คำปรึกษา วัน และ เวลาในการให้คำปรึกษา

3.2 ให้เพื่อนที่ปรึกษานักศึกษาบันทึกผลการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง

3.3 ผู้วิจัยมีการติดตาม ชี้แนะแนวทางในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ส่งต่อให้ผู้ปกครองหอพัก และประเมินผลเกี่ยวกับวิธีการให้คำปรึกษาของเพื่อนที่ปรึกษา

4. ขั้นตอนการถอดบทเรียน เพื่อรวบรวมเป็นองค์ความรู้

4.1 จัดสนทนากลุ่มย่อย เพื่อให้เพื่อนที่ปรึกษาถ่ายทอดประสบการณ์ การให้คำปรึกษาของแต่ละคนและ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการให้คำปรึกษาในหอพัก

4.2 เพื่อนที่ปรึกษา และผู้วิจัยร่วมกันเขียนรูปแบบกิจกรรมการให้คำปรึกษาในหอพัก

4.3 มอบใบรับรองการเป็นเพื่อนที่ปรึกษาในหอพัก โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานหอพัก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ปกครองหอพัก ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วมเป็นผู้มอบใบรับรองการเป็นเพื่อนที่ปรึกษาในหอพัก

4.4 ผู้วิจัยทำการถอดบทเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดคุณลักษณะของเพื่อนที่ปรึกษา โดยวัดก่อนและหลังการเข้าอบรมนักศึกษาเพื่อนที่ปรึกษา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การอบรมเพื่อนที่ปรึกษาในหอพักโดยวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลสะท้อนคิดจากการเขียนใบงานในการอบรมแต่ละครั้ง โดยวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการให้คำปรึกษา

ตอนที่ 6 การสังเคราะห์จากการถอดบทเรียน